

KAUPPA KAMARI

KYBERTURVALLISUUS

**– STRATEGINEN
INVESTOINTI
SATAKUNNAN
YRITYKSILLE**

S. 8

Turvallisuus ohjaa nyt taloutta

GEOPOLIITTISET TEKIJÄT OVAT NOSTANEET TURVALLISUUDEN
KESKEISEKSI TEKIJÄKSI TALOUDESSA. S. 10

Kauppakamarin tulevat tapahtumat

Merkitse tulevat kauppakamarin tapahtumat
kalenteriisi ja seuraa sivujamme
www.raumankauppakamari.fi

Tapahtumatiedot päivittyvät tilanteen mukaan.

6.11.2025 klo 08:30 - 15:00 Raumalla

Rauman Meriverkostopäivä

24.11.2025 klo 13:00-16:00 Oras Oy, Isometsäntie 2 Rauma

Satakunnan logistiikkafoorumi

Save the date

26.11.2025 klo 17:30-18 Raumalla

Rauman kauppakamarin syyskokous

Satakunta on Suomen turvallisuusrannikko

Maailmassa eletään jännitteisiä aikoja. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaun muutti Euroopan ja koko maailman toimintaympäristön. Globaalin geopolitiikan myllerryksistä vaikutti välittömästi myös Suomeen ja sen seurauksena meistä tuli Naton jäsen 4.4.2023. Suurvaltojen väliset jännitteet pakottavat meitä edelleen vahvistamaan puolustustamme, omavaraisuuttamme ja huoltovar- muuttamme.

Suomen sotilaallinen huoltovarmuus perustuu normaalioloissa rakennettuun riittävään teolliseen kapasiteettiin, osaavaan henkilöstöön ja materiaali- varastoihin. Puolustusteollisuutta haastavat uudet ja jatkuvasti kehittyvät teknologiat, jotka ovat rantautuneet myös sotilaskäyttöön. Suomen tulee kiinnittää entistä enemmän huomiota ajantasaiseen osaamiseen ja puolustustutkimuksen lisäämiseen, jotta olemme kehityksessä edellä. Puolustusvoimien yrityskumppanit alihankintaketjuineen ovat tärkeässä roolissa. Yhteistyö luo mahdollisuuden yrityskenttämme kansainvälistymiselle ja kasvuille.

Satakunnassa toimii karkean arvion mukaan yli 50 yritystä, joilla on tuotannossaan puolustustuotteita tai kaksikäyttötuotteita, eli tuotteita, jotka

soveltuvat normaalin siviilikäytön lisäksi sotilaallisiin käyttötarkoituksiin. Satakunnasta kuitenkin puuttuu järjestäytynyt yhteistyö tällä sektorilla. Esimerkiksi Pirkanmaalla on turvallisuusklusterin alle koottu innovaatioverkosto, jossa puolustusklusterin kehittymistä tavoitteellaan oppilaitosten, tutkimusyhteisön, yritysten, julkisorganisaatioiden ja järjestöjen välisellä yhteistyöllä. Maamme puolustukselle on tärkeää, että normaaliolojen toiminta esimerkiksi TKI-työnä tuottaa uutta tietoa, osaamista ja innovaatioita, joita voidaan tarvittaessa soveltaa myös poikkeusoloissa. Satakunnan tulee lisätä tutkimus- ja kehittämis-toimintaa, josta syntyy uusia mahdollisuuksia yrityksille lisätä yhteistyötä niin Puolustusvoimien kuin Naton sekä EU:n kanssa.

Satakunnalla on merkittävä rooli

Suomen turvallisuusrannikkona logistisen sijaintinsa, teollisuutensa, vientisatamiensa ja kahden varuskuntansa vuoksi. Maakunnan merkitys turvallisuusrannikkona vahvistui vielä, kun syyskuussa astui voimaan Suomen ja Yhdysvaltojen välinen puolustusyhteistyösopimus (DCA). Raumalla rakennettavat Merivoimien monitoimikorvetit tuovat oman lisäarvonsa ja ainutlaatuisen puolustusosaamisen turvallisuusrannikolle.

Suomen karttaa on viime vuodelle katsottu uudella tavalla geopolittisen muutoksen myötä. Se on nostanut Satakunnan asemaa. Satakunta ei ole Suomen kartalla pussin perä, vaan sen suu. Satakunta on portti länteen. Satakunnan satamien sijainti on huoltovarmuuden, turvallisuuden ja puolustuksen näkökulmasta aivan ratkaiseva. Sijaintimme on nyt Suomen paras ja se meidän on osattava hyödyntää laajasti.

Kristiina

KRISTIINA SALONEN

Satakunnan maakuntajohtaja

puh. +358 50 512 0010
kristiina.salonen@satakunta.fi

RAUMAN KAUPPAKAMARI

JULKAISIJA

Rauman kauppakamari
Sinkokatu 11, 26100 Rauma
raumankauppakamari.fi

OSOITTEENMUUTOKSET

puh. 040 182 8268
kauppakamari@rauma.chamber.fi

PÄÄTOIMITTAJA

Nina Pere

TAITTO

Mikko Ollikainen / bonde.fi

PAINO

Sata-Seri Oy, Rauma
ISSN 2669-8358 (painettu)
ISSN 2669-8366 (verkkojulkaisu)

YHTEYSTIEDOT

Sinkokatu 11, 26100 Rauma
Avoinna ma-pe 8.30-15.30
Työmme liikkuvan luonteen
vuoksi varmistathan ennen tuloasi
puhelimitse, että olemme paikalla.

TOIMITUSJOHTAJA

Nina Pere
nina.pere@rauma.chamber.fi
puh. 050 348 1336

KOULUTUSPÄÄLLIKKÖ

Päivi Junnila
paivi.junnila@rauma.chamber.fi
puh. 044 765 4533

VIENTIASIAKIRJAVASTAAVA

Heini Yli-Antola
heini.yli-antola@rauma.chamber.fi
puh. 040 182 8268

SEASIDE CAMPUS-OPPIMISYMPÄRISTÖN PROJEKTIPÄÄLLIKKÖ

Annika Perho
puh. 041 317 9863
annika.perho@rauma.chamber.fi

Monta syytä kuulua kauppakamariin

Jäsenetumme

- Yli 350 seudulla vaikuttavan yrityksen verkosto pienistä ja keskisuurista suuriin yrityksiin saakka
- Maksutonta lakineuvontaa jäsenille muun muassa verotus-, kirjanpito-, sopimusoikeus-, yhtiöoikeus- ja kansainvälisissä asioissa
- Tarjoamme laadukkaita koulutuksia jäsenhintaan
- Arvokkaita kontakteja liiketoiminnan kehittämiseen
- Tietoisukuja ja verkostoitumistapahtumia
- Mahdollisuus hallitus- ja valiokuntatyöskentelyyn
- Kehitysprojekteja seudun liike-elämän hyväksi
- Ulkomaankaupan asiakirjat vaivattomasti sekä kontaktit tavarantarkastajiin

**Rauman kauppakamari toivottaa uusimmat
jäsenensä lämpimästi tervetulleeksi
verkostoon!**

Uusi Kiinteistönvälitys Oy
Euran Asuntopalvelu Oy

VISIO

Puolustusteollisuuden kasvu voi luoda kaipaamaamme dynamiikkaa talouskasvulle.

7

Talous ja turvallisuus ovat toistensa edellytykset

Päivi Pohjanheimo, kansainvälisten asioiden johtaja, Keskuskauppakamari

13

Elinkeinoelämän ja yritysten varautuminen

Juha Tuominen, varautumis-koordinaattori, Varsinais-Suomen ELY-keskus

TURVALLISUUS

Turvallisuus, puolustus ja varautuminen ovat nyt EU:ssa valokeilassa.

16

Taattua turvallisuutta

Pekka Toveri, europarlamentaarikko

20

Haastattelussa Tuija Karanko

Pääsihteeri, Puolustus- ja Ilmailuteollisuus PIA ry

20

16

AJANKOHTAISTA

Geopoliittinen tilanne on nostanut rinnalle entistä suurempaan roolin turvallisuuteen liittyvät asiat.

8

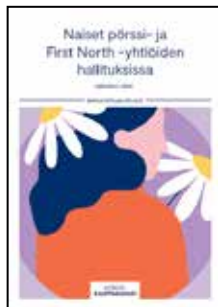
Kyberturvallisuus – strateginen investointi Satakunnan yrityksille

Jere Grönman, tietotekniikan lehtori SAMK

10

Turvallisuus ohjaa nyt taloutta

Timo Vuori, kauppapolitiikan johtaja Elinkeinoelämän keskusliitto

Naisjohtajakatsaus

Heinäkuussa julkaistu naisjohtajakatsaus osoittaa, että naisten osuus suurten pörssiyhtiöiden hallituksissa on noussut ennätykselliseen 40 prosenttiin. Kaikenkokoisissa pörssiyhtiöissä naisia on hallituksissa nyt keskimäärin 35 prosenttia, ja sukupuolijakauma on tasapuolinen jo 70 prosentissa yhtiöistä.

Kasvu näkyy erityisesti suurissa ja keskisuurissa yhtiöissä, joissa naisten osuus nousi neljällä prosenttiyksiköllä edellisestä katsauksesta. Uusista hallitusnimityksistä lähes puolet kohdistui naisiin. Lisäksi naisten osuus hallituspaikoissa on kasvanut kaikissa muissa paitsi 71-vuotiaiden tai vanhempien ikäluokissa.

Keskuskauppakamarin johtavan asiantuntijan Ville Kajalan mukaan kehitys heijastaa yhtiöiden valmistautumista ensi vuonna voimaan tuleviin hallinnointikoodin ja osakeyhtiölain muutoksiin, jotka edellyttävät sukupuolten tasapuolista edustusta.

Valiokuntien sukupuolijakaumat vaihtelevat edelleen, ja erityisesti nimitystoimikunnissa naisten osuus on selvästi pienempi.

Lue lisää kauppakamari.fi

2x Tuoretta tietoa

MAINONNAN EETTISEN NEUVOSTON LAUSUNTOPYYNNÖT

Markkinoinnin tunnistettavuutta koskevien lausuntopyyntöjen määrä on kasvanut mainonnan eettisen neuvoston (MEN) työpöydällä. Lausuntoja se antoi yhteensä vuonna 2024 61, joista 60 prosenttia koski piilomainontaa, kun esimerkiksi vuonna 2021 vastaava osuus oli 34 prosenttia. Huomautuksia kaikista lausunnoista oli 51 eli 82 prosenttia kaikista lausuntopyynnöistä.

Paula Paloranta
pääsihteeri (markkinaoikeudelliset asiat), Keskuskauppakamari

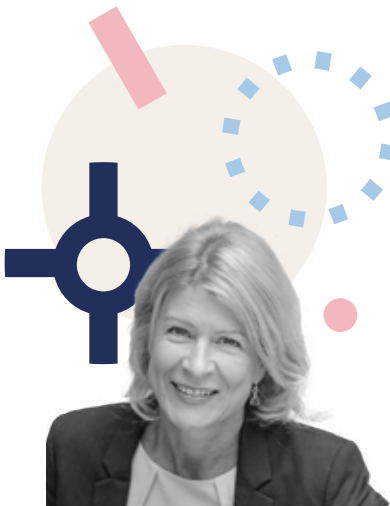
VIENTIYRITYSTEN KYSELYTUTKIMUS

Finnvera, Keskuskauppakamari ja Kansainvälinen kauppakamari ICC teettivät toukokuussa kyselytutkimuksen, johon vastasi yli 300 eri kokoista vientiyritystä. Elokuussa julkistettujen tutkimustulosten mukaan vain harva yritys hyödyntää luottovakuutuksia, vaikka 49 prosenttia vastaajista arvioi luottotappion vaarantavan liiketoiminnan pitkäksi aikaa. Maailmantalouden epävarmuus ja Suomen talouskasvun hidastuminen ovat heikentäneet vientihalukkuutta, mutta tästä huolimatta noin puolet yrityksistä suunnittelee laajentumista uusille markkinoille.

Päivi Pohjanheimo,
kansainvälisten asioiden johtaja, Keskuskauppakamari; maajohtaja, ICC

Talous ja turvallisuus ovat toistensa edellytykset

Päivi Pohjanheimo

Kansainvälisten asioiden johtaja,
Keskuskauppakamari;
maajohtaja, Kansainvälinen kauppakamari

Kuva: Jari Härkönen

Taloukasvu ja turvallisuus ovat Suomen kaksi eksistentiaalista kysymystä, ja ne ovat saman kolikon kääntöpuolet. Ei ole toista ilman toista. Kasvaakseen taloutemme tarvitsee turvallisuuden ylläpitämää luottamusta, eikä uskottavaa puolustusta ja kokonaisturvallisuutta ylläpidetä kestävällä tavalla ilman kasvua.

Kotimaisen puolustusteollisuuden kasvu ja vahvistuminen voi luoda kaipaamaamme dynamiikkaa talouskehitykselle. Yleiset asenteet toimialaa kohtaan ovat muuttuneet selvästi aiempaa suotuisammiksi. Myös sijoittajat ovat alkaneet pitää puolustusteollisuutta kiinnostavana kohteena, kun kestävyyskriteereitä on arvioitu uudelleen.

On sanottu, että Suomen tulisi tähdätä yhdeksi turvallisuusteollisuuden kärkimaaksi.

Euroopassa puolustusteollisuuden kyyssä vastata kasvavaan kysyntään on nähty haasteita. Puolustusteollisuuden nopea tuotannon lisääminen ei käy käden käänteessä, vaan tilauksesta toimitukseen voi kulua useita vuosia.

Suomessa on korkeatasoista, maailmanluokan puolustusteknologiaa, mutta sitä on kyettävä skaalaamaan

kansainväliseen vientikauppaan. Kysynnästä huolimatta kilpailu puolustussektorilla on kovaa, joten yritysten ja julkishallinnon välisen yhteistyön tiivistäminen on hyvin tärkeää. Myöskään puolustushallinnon perinteinen suunnittelusykli hankinnoissa ei enää riitä. Kansainvälinen puolustusteollisuus on tunnetusti hyvin protektionistinen markkina. Puolustusvientiin ja siihen liittyvään varaosa- ja huoltopalveluun tarvitaan selkeän kansallisen strategian lisäksi yli hallituskausien ulottuvia linjauksia.

Suomen maine kokonaisturvallisuuden osajana on huippuluokkaa. Yhteiskunnan luottamus ajantasaiseen tilannekuvatietoon ja kyvykkääseen varautumiseen kriittisen infrastruktuurimme haavoittuvuuksien osalta on osa puolustustamme. Suomen kokonaisvaltainen turvallisuusmalli toimii hyvin tämänhetkisessä monialaisten epävarmuuksien maailmassa, jopa vientituotteiksi asti.

95 prosenttia ulkomaankaupastamme kulkee meriteitse. Siksi Suomen saavutettavuus ja logistiikan toimivuus ovat ratkaisevia kokonaisturvallisuudellemme ja huoltovarmuudellemme. Kriittisintä on kuitenkin palauttaa Suomen talous takaisin kasvu-uralle, ja vienti on siinä avainasemassa.

Kyberturvallisuus – strateginen investointi Satakunnan yrityksille

KYBERTURVALLISUUS ON NOUSSUT YRITYSTEN HALLITUSTEN JA JOHTORYHMIEN PÖYDÄLLE. SATAKUNNAN VAHVAT TEOLLISUUS- JA VIENTIALAT EIVÄT VOI NOJATA VAIN TEKNISIIN RATKAISUIHIN, VAAN TARVITAAN JOHDON SITOUTUMISTA, STRATEGISIA PÄÄTÖKSIÄ JA KUMPPANUUKSIA. KYBERTURVA EI OLE PELKKÄ KUSTANNUS, VAAN INVESTOINTI, JOKA TURVAA LIIKETOIMINNAN JATKUVUUDEN JA AVAA OVIA UUSILLE MARKKINOILLE.

Kyberturva on johtamiskysymys

Satakunnan talous rakentuu energiaintensiivisestä teollisuudesta, satamista ja logistiikasta, metallin ja konepajojen osaamisesta sekä kasvavasta bio- ja kiertotaloudesta. Jos digitaalinen järjestelmä kaatuu, seuraukset näkyvät koko toimitusketjussa ja koko maakunnassa. Kyberturvallisuus ei siis ole IT-osaston asia, vaan osa yrityksen riskienhallintaa, strategiaa ja vastuullisuutta.

Uusi kyberturvallisuuslaki (124/2025) velvoittaa kriittisiä toimialoja huolehtimaan riskienhallinnasta ja raportoimaan merkittävät tietoturvaloukkaukset Traficomin Kyberturvallisuuskeskukselle (Finlex 2025). Laki siirtää vastuun myös yritysjohdolle, mikä tarkoittaa, että hallitusten ja johtoryhmien on otettava kyberturva osaksi strategista päätöksentekoa.

Euroopan Unioni ja Nato nostavat vaatimustasoa

EU:n kyberturvallisuusdirektiivi (NIS2-direktiivi) siirtyi Suomen lainsäädäntöön huhtikuussa 2025 ja toi mukanaan veloitteet entistä laajemmille toimialoille. Direktiivin tavoitteena on varmistaa kriittisten toimijoiden tietoturva ja raportointikyky. CER-direktiivi (Critical Entities Resilience Directive) täydentää tätä velvoittamalla turvaamaan kriittisten palveluiden jatkuvuuden hybridiuhkien aikana, ja uusi Kyberkestävyyslainsäädös (Cyber Resilience Act, CRA) puolestaan asettaa veloitteita tuotteiden ja ohjelmistojen valmistajille koko elinkaaren ajalle.

Samaan aikaan Suomen Nato-jäsenyys ja Euroopan turvallisuustilanteen kiristyminen lisäävät paineita yrityksille. Satakunnassa tämä koskee erityisesti Raumaa ja Poria, joiden satamat ovat kansainvälisen kaupan solmukohtia. Olkiluodon ydinvoimala sekä maakunnan vahva metalliteollisuus ovat kriittisiä myös koko Suomen huoltovarmuudelle. Puolustusteollisuuden toimitusketjut lisäävät vaatimuksia entisestään.

Yhteistyöllä kilpailuetua – SAMKin rooli

Yritykset eivät ole kyberturvahaasteiden kanssa yksin. Satakunnan ammattikorkeakoulun strategia painottaa osaamisen kehittämistä alueilla, jotka vahvistavat Satakunnan elinkeinoelämän kilpailukykyä. Huoltovarmuus ja kyberturvallisuus ovat osa tätä strategista kokonaisuutta, johon panostetaan tutkimuksessa, koulutuksessa ja hankeyhteistyössä. SAMKin RoboAI-tutkimuskeskuksessa käynnissä oleva Kyberturva Satakunnan teollisuuteen (KYTEE) -hanke tukee erityisesti teollisuusyrityksiä NIS2-direktiivin vaatimusten täyttämiseksi ja kokonaisvaltaisen kybervarautumisen rakentamisessa (SAMK 2024).

RoboAI:n ja Merilogistiikan tutkimuskeskuksen tarjoamat tutkimukset, koulutukset ja kehittämishankkeet tuovat yrityksille konkreettisia hyötyjä. Yritykset voivat hyödyntää korkeakoulun asiantuntijapalveluita, opiskelijoiden osaamista sekä tutkimusprojekteja kustannustehokkaana tapana parantaa kyberturvaansa. Tämä yhteistyö tarjoaa

Teollisuusvaliokunta vieraili SAMKin RoboAI-tutkimuskeskuksessa.

yrittäjille
käytännön mahdollisuuden vahvistaa kilpailukykyä ja
varmistaa, että osaamista ja ratkaisuja löytyy läheltä eikä
kaikkea tarvitse rakentaa yksin.

Hyödyt liiketoiminnalle, riskit hallinnassa

Hyvin hoidettu kyberturva maksaa itsensä takaisin monella tavalla. Asiakkaat, rahoittajat ja sijoittajat voivat luottaa siihen, että toiminta on turvattu ja riskit hallinnassa. Sääntelyjen täyttäminen voi olla ratkaiseva tekijä tarjouskilpailussa, ja toiminnan jatkuvuus varmistaa, että häiriöt satamissa, teollisuudessa ja alihankintaverkostoissa jäävät vähäisiksi.

Ennaltaehkäisy on aina halvempaa kuin kriisistä selviytyminen. Traficomin Kyberturvallisuuskeskuksen arvioiden mukaan vuosien 2023–2024 rahoitustuki mahdollisti monille pk-yrityksille modernien turvaratkaisujen käyttöönoton ja vahvisti näin niiden kyberkestävyyttä. Tämä vahvistaa käsitystä, että kyberturva on ennen kaikkea riskienhallintaa, joka tuottaa selkeitä tuloksia. (Kyberturvallisuuskeskus 2025)

Jos esimerkiksi sataman tietojärjestelmät kaatuisivat kiristys-
hyökkäyksen vuoksi, seurauksena olisi välitön toimitusket-
tien häiriö. Yritys, joka on varautunut varmuuskopioihin ja
palautusprosesseihin, pystyy kuitenkin jatkamaan toimintaansa
lähes normaalisti. Erot syntyvät valmistautumisesta.

Kansallinen strategia ja tulevaisuus

Suomen uusi kyberturvallisuusstrategia 2024–2035
korostaa elinkeinoelämän ja viranomaisten yhteisvastuuta
kyberturvan nostamisessa osaksi normaalia liiketoiminnan
johtamista. Strategia painottaa, että kyberturva on kansallinen
kilpailukykytekijä, joka vaatii sekä yrityksiltä että viran-

”KYBERTURVALLISUUS EI OLE PELKKÄ TEKNINEN RATKAISU, VAAN STRATEGINEN INVESTOINTI, JOKA VARMISTAA LIIKETOIMINNAN JATKUVUUDEN JA VAHVISTAA KILPAILUKYKYÄ.”

omaisilta pitkäjänteistä yhteistyötä (Valtioneuvosto 2024).

Kyberturvallisuus ei ole pelkkä tekninen ratkaisu, vaan strateginen investointi, joka varmistaa liiketoiminnan jatkuvuuden ja vahvistaa kilpailukykyä. EU:n säädökset, Nato-yhteistyö, Euroopan turvallisuustilanne ja SAMKin panostukset tekevät siitä entistäkin tärkeämmän.

Satakunnassa, jossa vienti, satamat, energia ja teollisuus ovat alueen elinehto, kyberturva on yhtä kriittinen kuin toimitusvarmuus tai tuotteiden laatu. Yritys, joka panostaa kyberturvaan ja hyödyntää alueellista osaamista, viestii luotettavuutta kotimaassa ja kansainvälisesti. Johdon vastuulla on varmistaa, että kyberturva on osa liiketoimintastrategiaa – tämä on sekä velvoite että mahdollisuus.

JERE GRÖNMAN

Kytee-hankkeen projektipäällikkö /
tietotekniikan lehtori

Satakunnan ammattikorkeakoulu
LÄHTEET:

- Finlex (2025): Kyberturvallisuuslaki
- SAMK (2024): Kyberturvaa Satakunnan teollisuuteen
- Kyberturvallisuuskeskus (2025): Kansallisen koordinaatikeskuksen rahoitustuki edisti yritysten kyberturvallisuutta
- Valtioneuvosto (2024): Suomen kyberturvallisuusstrategia 2024–2035

JERE GRÖNMAN

- Diplomi-insinööri, Satakunnan ammattikorkeakoulun (SAMK) tietotekniikan lehtori, jonka vastuualueina ovat kyberturvallisuus ja tietoverkot.
- Hän vastaa opetuksesta, TKI-hankkeista sekä yritysyhteistyöstä, ja toimii aktiivisesti Satakunnan alueen tutkimusryhmissä ja -keskuksissa.
- Grönman pyrkii vahvistamaan paikallisten yritysten ja korkeakoulujen välistä yhteistyötä edistämällä tiedonlevitystä ja hyviä käytäntöjä.

Turvallisuus ohjaa nyt taloutta

TEKSTI MARKO ÖSTMAN KUVAT ROBERT ÖRTHÉN

GEOPOLIITTISET TEKIJÄT OVAT NOSTANEET TURVALLISUUDEN KESKEISEKSI TEKIJÄKSI TALOUDESSA. SUOMELLE TÄMÄ MERKITSEE SEKÄ UUSIA HAASTEITA ETTÄ MAHDOLLISUUKSIA. KESKIÖÖN NOUSEVAT MUUN MUASSA MARKKINOIDEN SULKEUTUMINEN, SIOITTAJIENTEN LUOTTAMUKSEN VAHVISTUMINEN NATO-JÄSENYYDEN MYÖTÄ SEKÄ VIHREÄN SIIRTYMÄN TARJOAMAT KASVUNÄKYMÄT.

Elinkeinoelämän keskusliiton (EK) kauppapolitiikan johtaja **Timo Vuorella** on vahva tausta kauppakamaritoiminnasta. Ennen syksyllä 2021 alkanutta nykyistä tehtäväänsä hän työskenteli Kansainvälisen kauppakamarin ICC Suomen maajohtajana ja Keskuskauppakamarin kansainvälisten asioiden johtajana. Hän on toiminut myös Euroopan komissiossa sisämarkkina-asioissa.

”Kauppakamarit tekevät tiivistä yhteistyötä maailmanlaajuisesti, joten toiminnalla on laajat kansainväliset verkostot. Samaan aikaan kauppakamarit ovat vahvasti läsnä alueellisesti keskeisinä toimijoina ja kehittävät yrityksille monipuolisesti suunnattua palvelutoimintaa. Suomi on kaikesta tästä hyvä esimerkki”, Vuori sanoo.

Hän vastaa EK:ssa kaupan ja kauppapolitiikan vaikuttamisesta sekä sitä tukevasta yhteistyöstä, kuten esimerkiksi viennin, tuonnin ja investointien kehittämisestä Team Finland -yhteistyössä, sekä kahdenvälisestä kauppasuhteiden ja yrityskontaktien kehittämisestä.

”Talous markkinoiden avaamisineen ja kehittämisineen on ollut parin vuosikymmenen ajan politiikan keskiössä. Nyt geopolitiittinen tilanne on nostanut rinnalle entistä suurempaan roolin turvallisuuteen liittyvät asiat, jotka painavat monissa ratkaisuisa jo taloutta enemmän.”

Koronapandemia, Ukrainan sota ja suurvaltojen välinen kilpailu ovat nostaneet esiin yhteiskuntien haavoittuvuuksia ja vahvistaneet sitä kautta valtion roolia talouden ohjaajana.

”Siinä missä aiemmin pyrittiin avaamaan markkinoita, ovat ne nyt sulkeutuneet. Suomen kaltaiselle pienelle ulkomaankaupasta riippuvalle avotaloudelle tämä merkitsee uudenlaisia haasteita, joihin ei ole nopeita ratkaisuja. Emme voi tuottaa itse kaikkia ulkoa tuotuja raaka-aineita ja palveluita, joten esimerkiksi energiantuotantoon tarvitaan vaihtoehtoisia ratkaisuja.”

Maakuva vahvistunut, maariski vähentynyt

Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan ja sitä kautta 1343 kilometrin pituisen itärajan sulkeutuminen ovat tehneet Suomesta ikään kuin saaren. EU- ja NATO-jäsenyydet ovat kuitenkin sitoneet maan entistä tiiviimmin länsimaiseen arvoyhteisöön ja markkinaan.

”Sodan myötä Suomen maariski kansainvälisten sijoittajien silmissä kasvoi, mutta nopea NATO-jäsenyys vahvisti maakuvaa ja vähensi riskiä. Meille on tullut Googlen ja Microsoftin datakeskuksia sekä kiinalaisen akkuteollisuuden

”SIINÄ MISSÄ SUOMI ON AIEMMIN OLLUT METSÄTEOLLISUUS- JA TEKNOLOGIAMAA, PÄRJÄÄVÄT NYT USEAMMAT TOIMIALAT KANSAINVÄLISESTI.”

investointeja. Lisäksi Ukrainan jälleenrakennus tarjoaa tulevaisuudessa mahdollisuuksia suomalaisyrityksille, etenkin jos maa liittyy EU:hun”, Vuori sanoo.

Suomen vahvuuksiksi hän nostaa avoimen yhteiskunnan, sekä maan hallinnon ja yritysten välisen vuoropuhelun. Luotettavina kumppaneina tunnetut suomalaiset pystyvät monipuolistamaan kansainvälisen kaupan tarjontaharteita.

”Siinä missä Suomi on aiemmin ollut metsäteollisuus- ja teknologiamaa, pärjäävät nyt useammat toimialat kansainvälisesti. Edellä mainittujen ohella tuotamme ratkaisuja esimerkiksi kemianteollisuuteen. Koulutusjärjestelmämme tuottaa osaamista, jota pystymme soveltamaan erilaisiin tarpeisiin.”

”Meidän on opeteltava kertomaan vetoavia kauppatarinoita ja myyntipuheita, jotta asiakas ymmärtää tarvitsevansa tuottamaamme teknologiaa. Puhujataitojen lisäksi tarvitaan rohkeutta ja ennakkoluulottomuutta.”

Vuori toteaa, että Pohjoismaiden ja Baltian maiden välisessä yhteistyössä eletään etsikkoaikaa. Vaikka maat ovat kaupankäynnin näkökulmasta kilpailijoita, on niillä myös yhteisiä taloudellisia intressejä ja tarve vastata ulkoisiin haasteisiin yhdessä.

”Täällä houkuttelevat kohtuulliset energiakustannukset, mutta saavutettavuus on haaste. Logistiikassa voimme kehittää vaihtoehtoisia reittejä yhdessä Ruotsin, Norjan ja Baltian kanssa. Turvallisuus puolestaan edellyttää yhteistä riskienhallintaa ja taloudellisen yhteistyön syventämistä, jotta emme muutu pelkäksi tytäryhtiötaloudeksi.”

Suurvaltojen kilpailu muuttaa kauppavirtoja

Yhdysvaltojen ja Kiinan välinen kilpailu on yksi aikamme merkittävimmistä geopolittisista teemoista. Vuori huomauttaa vauhdilla kehittyvän Kiinan olevan ensimmäinen suurvalta, joka voi aidosti haastaa Yhdysvallat turvallisuuden ja puolustuksen lisäksi myös taloudellisesta ja teknologisesta näkökulmasta.

”Kiinan nopea kehitys on ollut herätys Yhdysvalloille, joka ei halua päästää Kiinaa ohitse, ja on siksi asettanut talouteen, teknologiaan ja turvallisuuteen liittyviä rajoituksia, joihin Kiina vastaa omilla toimillaan. EU tekee yhteistyötä molempien kanssa ja tasapainoilee rajoitusten välissä, miettien samalla talouden kestävyyttä ja kriittisiä kumppanuuksia”, Vuori sanoo.

”Suomen vienti Yhdysvaltoihin on kaksinkertaistunut viimeisen vuosikymmenen aikana. Viemme sinne laajasti tuotteita ja palveluita, ja vaikka Trumpin tullit tuovat nyt omat haasteensa, uskon suomalaisyritysten näkevän markkinan dynamiikan ja jatkavan panostuksia sinne.”

Vuori ennakoii maailman talouden kasvun painopisteen siirtyvän tulevaisuudessa Aasiaan, jossa Kiinan lisäksi myös Japanin, Etelä-Korean ja Intian merkitys kasvaa.

”Suomi on ollut pitkään yksi EU:n merkittäviä Kiinan kauppakumppaneita. Kauppamme on muuttunut korkean teknologian viennistä enemmän bulkkituotteisiin, kuten selluloosaan. Haluamme ylläpitää yhteistyötä Kiinan kanssa, mutta samalla yritykset joutuvat hajauttamaan toimitusketjuja ja kapseloimaan toimintaansa niin, että jos Kiinan liiketoiminta pysähtyisi, muu kansainvälinen liiketoiminta ei vaarantuisi.”

Vihreä siirtymä ja digitalisaatio vetureina

Myös EU:n sisämarkkinat tarjoavat Suomelle paljon mahdollisuuksia. Esimerkiksi Saksassa suunnitellaan suuria investointeja, joihin suomalaisella osaamisella on tarjota ratkaisuja. Vuori muistuttaa, että EU:n kauppapolitiikka on siirtymässä uuteen vaiheeseen.

TIMO VUORI

- Elinkeinoelämän keskusliiton kauppapolitiikan johtaja
- Kansainväliseen ja EU-oikeuteen erikoistunut juristi ja oikeustieteen kandidaatti
- Vastaa EK:ssa kansainvälisen kaupan ja kauppapolitiikan vaikuttamisesta sekä sitä tukevasta yhteistyöstä. Esimerkkinä viennin, tuonnin ja investointien kehittäminen Team Finland-yhteistyössä, sekä kahdenvälinen kauppasuhteiden ja yrityskontaktien kehittäminen Amerikasta Aasiaan ja Euroopasta Afrikkaan.
- Työskennellyt aiemmin muun muassa Kansainvälisen kauppakamarin ICC Suomen maajohtajana ja Keskuskauppakamarin kansainvälisten asioiden johtajana sekä Euroopan komissiossa.

”Uusi komissio pyrkii tekemään ja hyväksymään kauppaso-pimuksia aiempaa nopeammin. Tämä on tärkeää, sillä tarvitsemme strategisia kumppanuuksia turvataksemme raaka-aineiden ja maamineraalien saatavuuden ja lisätäksemme teknologiyhteistyötä. Kaikkien jäsenmaiden tulee ymmärtää, että isossa geopolittisessä kilpailussa EU on riittävän vahva vain yhdessä, ei yksittäisinä maina”, Vuori painottaa.

Datatalous ja digitalisaatio tuovat haavoittuvuuksia, mutta ne avaavat myös uusia mahdollisuuksia. Yhdeksi tärkeäksi tulevaisuuden veturiksi Vuori nostaa vihreän siirtymän mukaiset toimet.

”Me suomalaiset luomme ratkaisuja energiaressurssitehokkuuteen, terveysteknologiaan ja koulutukseen. Näin parannamme omaa kilpailukykyämme ja voimme myydä osaamistamme maailmalle. Vihreän talouden kehittäminen vähentää myös riippuvuuttamme muista maista ja maanosista.”

Vuori muistuttaa, että suomalaisilla on vahvaa osaamista digitalisaatiossa, kvanttiteknologiassa, tekoälyssä, automaatioissa ja robotiikassa. Toisin sanoen sellaisilla aloilla, joilla hinnalla ja työn sijainnilla ei ole niin suurta merkitystä.

”Kaiken kaikkiaan markkinat elävät, ja suomalaiset sopeutuvat muutoksiin hyvin. Yritysten on kuitenkin pysyttävä vireessä, sopeuduttava ketterästi ja pidettävä tuotteensa kilpailukykyisinä niin laadun kuin hinnankin osalta”, Vuori sanoo.

Elinkeinoelämän ja yritysten varautuminen

HUOLTOVARMUUDEN JA JATKUVUUDEN TAKAAMINEN

SUOMI ON TUNNETTU VAHVASTA TURVALLISUUSKULTTUURISTAAN JA KRIISITILANTEISIIN VARAUTUMISESTA. KANSALLISEN POHJAN LUO KOKONAISTURVALLISUUDEN MALLI, JOSSA YHTEISKUNNAN ELINTÄRKEÄT TOIMINNOT PYRITÄÄN TURVAAMAAN KAIKISSA TILANTEISSA. VARAUTUMINEN TOTEUTETAAN TIIVISSÄ YHTEISTYÖSSÄ VIRANOMAISTEN, ELINKEINOELÄMÄN, JÄRJESTÖJEN JA KANSALAISTEN KANSSA.

Elinkeinoelämän varautuminen on keskeinen osa kokonaisturvallisuutta. Yritykset omistavat pääosan kriittisestä infrasta ja ovat toimialoilla erittäin merkittävässä roolissa huoltovarmuuden rakentamisessa. Niiden on varauduttava toimialojen erilaisiin häiriötilanteisiin, kuten toimitusketjujen katkoksiin, kyberhyökkäyksiin ja luonnonkatastrofeihin. Huoltovarmuusorganisaatio tukee yrityksiä varautumissuunnitelmien laatimisessa ja toteuttamisessa. Pääsääntöisesti yritykset huolehtivat itse omasta suojaamisestaan ja jatkuvuudenhallinnasta. Huoltovarmuus on monialaista varautumista mahdollisiin häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin.

Varautumisen keskeiset osa-alueet:

- Riskienhallinta:** Yritysten on tunnistettava ja arvioitava toimintaansa liittyvät riskit ja laadittava suunnitelmat niiden hallitsemiseksi.
- Toimitus- ja tuotantoketjujen hallinta:** Yritysten on varmistettava, että niiden toimitusketjut ovat joustavia ja kestävätkä häiriöitä.
- Fyysinen- ja kyberturvallisuus:** Toimipaikkojen turvallisuuden lisäksi kyberuhat ovat kasvava riski, ja yritysten on suojattava tietojärjestelmänsä ja tietonsa tehokkaasti.
- Yhteistyö ja tiedonvaihto:** Yritysten varautumisessa korostuu tiivis yhteistyö viranomaisten, muiden yritysten ja toimialojen kanssa.

Huoltovarmuusorganisaatio

Huoltovarmuusorganisaatio on verkosto, joka työskentelee yhdessä Suomen toimintakyvyn ja sen edellyttämän huoltovarmuuden hyväksi. Siihen kuuluvat Huoltovarmuusneuvosto, Huoltovarmuuskeskus ja sen hallitus, elinkeinoelämän eri toimialojen sektorit, poolit ja toimikunnat. Toimialapoolit hoitavat elinkeinoelämän operatiivista varautumista valtakunnallisesti. Huoltovarmuusorganisaation alueellisissa toimikunnissa yhteistyötä tehdään monialaisesti elinkeinoelämän sekä aluehallinnon ja viranomaisten, kauppakamarien, kuntien ja kaupunkien sekä muiden alueellisten huoltovarmuustoimijoiden kanssa.

Lounais-Suomen elinkeinoelämän varautumisyhteistyöryhmä, Lounais-Suomen ELVAR, on osa huoltovarmuusorganisaation alueellista toimintaa, jossa tavoitteena on turvata huoltovarmuuden kannalta kriittiset alueelliset palvelu- ja tuotantoketjut eri toimijoiden yhteistyönä. ELVAR-toiminnan tavoitteena on jakaa varautumiseen ja jatkuvuudenhallintaan liittyvää tietoa ja innostaa huoltovarmuuskriittisiä toimijoita kehittämään varautumistaan yhdessä.

JUHA TUOMINEN

varautumiskoordinaattori
Varsinais-Suomen ELY-keskus
Lounais-Suomen ELVAR-
toimikunnan sihteeri

juha.tuominen@ELY-keskus.fi

Safety Gate

eli vain turvallisia tuotteita EU:n markkinoille

SAFETY GATE -HÄLYTYSJÄRJESTELMÄSSÄ EU:N VIRANOMAISET VOIVAT VAIHTAA NOPEASTI TIETOJA VAARALLISIKSI TODETUISTA TUOTTEISTA. SE KATTA YLEISET KULUTUSTAVARAT, MUTTA EI ELINTARVIKKEITA. EU-MAIDEN VIRANOMAISTEN ON ILMOITETTAVA SAFETY GATEEN VAARALLISISTA TUOTTEISTA KANSALLISILLA MARKKINOILLA JA SEURATTAVA MUIDEN MAIDEN HÄLYTYKSIÄ. SAFETY GATEN TARKOITUS ON SAADA VAARALLISET TUOTTEET MAHDOLLISIMMAN NOPEASTI POIS EU:N MARKKINOILTA, KIRJOITTA JURISTIMME **MAIJA KÄRKÄS**.

Safety Gaten tarkoitus on saada vaaralliset tuotteet mahdollisimman nopeasti pois EU:n markkinoilta. Hälytysjärjestelmässä annetaan tietoa vaarallisiksi havaituista tuotteista, riskeistä sekä tuotteen maahantuoja tai jakelijan toteuttamista tai viranomaisen määräämistä toimenpiteistä.

Consumer Safety Gateway -sivuston kautta kuluttajat voivat ilmoittaa vaarallisista tuotteista, jotka ovat tavanomaisessa käytössä aiheuttaneet onnettomuuksia, vammoja tai niiden riskin. Tiedot onnettomuuksista välitetään vastuuviranomaisille. Vastaavasti Business Safety Gateway -sivustolla yritykset voivat ilmoittaa vaarallisista tuotteista oman maansa kansallisille viranomaisille, jotka voivat sitten lähettää hälytyksen kaikille sisämarkkinoiden kansallisille viranomaisille. Ilmoituskanavien käyttö edellyttää EUlogin-tunnistautumista.

EU:n sisämarkkinoilla toimivilla verkkomarkkinapaikkojen tarjoajilla on velvollisuus rekisteröityä Safety Gate -portaaliin.

Safety Gate -järjestelmään ilmoitettiin ennätysmäärä vaarallisia tuotteita vuonna 2024

Vuonna 2024 EU:n Safety Gate -järjestelmän kautta tehtiin ennätyselliset 4 137 ilmoitusta vaarallisiksi todetuista tuotteista. Eniten hälytyksiä tehtiin kosmetiikkatuotteista,

seuraavaksi eniten leluista ja sähkölaitteista. Järjestelmän hälytykset johtivat yli 4 200 markkinavalvontaviranomaisten jatkotoimeen, joissa tuotteita poistettiin markkinoilta tai niiden myynti kiellettiin.

Kosmetiikka oli yleisin terveysriskejä aiheuttava tuotekategoria (36 %), sen jälkeen lelut (15 %), sähkölaitteet (10 %), moottoriajoneuvot (9 %) ja kemialliset tuotteet (6 %).

Kemialliset aineet olivat riskitekijä lähes puolessa hälytyksistä. Havaittuja vaarallisia kemikaaleja olivat mm. kadmium, nikkeli ja lyijy koruissa sekä allergisoivat hajusteet ihonhoito-tuotteissa.

Seuraavat askeleet

EU pyrkii jatkuvasti parantamaan kuluttajien turvallisuutta ei vain reaktiivisesti poistamalla vaarallisia tuotteita markkinoilta, vaan myös ennakoivasti parantamalla sääntelyä ja valvontatyökaluja.

Komissio valmistelee kansallisten markkinavalvontaviranomaisten kanssa ensimmäistä tuoteturvallisuustarkastusta, jossa verkkokauppojen tuotteita tarkistetaan samanaikaisesti uuden yleisen tuoteturvallisuusasetuksen mukaisesti. Tavoitteena on tunnistaa EU:n kuluttajalainsäädännön rikkomuksia.

Helmikuussa 2025 komissio ehdotti uusia toimia vastaamaan huoliin vaarallisten tai laittomien tuotteiden lisääntyvästä tulosta yhtenäismarkkinoille kolmansista maista. Komissio ehdotti tullitarkastusten käynnistämistä ja digitaalisten palveluiden ja digitaalisten markkinoiden lisäämistä.

Lisäksi uudet elusäännökset kieltävät haitallisten kemikaalien, kuten PFAS-aineiden, hormonaalisten haitta-aineiden ja bisfenolien, käytön leluissa. Kaikilla leluilla on jatkossa oltava digitaalinen tuotepassi, jolla estetään verkossa ja verkon ulkopuolella myytävien vaarallisten lelujen pääsy EU:hun. Asetuksessa vahvistetaan verkkomyyntiä koskevat tiukemmat säännöt ja annetaan tarkastajille enemmän valtuuksia poistaa vaaralliset lelut markkinoilta.

Safety Gateway -portaali perustuu tuoteturvallisuusasetukseen

Safety Gateway -portaali perustuu joulukuussa 2024 voimaan tulleeseen yleiseen tuoteturvallisuusasetukseen, jonka tarkoitus on varmistaa EU-markkinoilla myytävien tuotteiden turvallisuus. Kaikkien EU:ssa myytävien tuotteiden – sekä verkossa että myymälöissä – on oltava turvallisia alkuperästä riippumatta. Asetus takaa sääntöjen paremman valvonnan, tehostaa vaarallisten tuotteiden takaisinvetojen tehokkuutta sekä asettaa yrityksille velvollisuuden tarjota kuluttajille korjaavia toimenpiteitä vaarallisten tuotteiden takaisinvetojen yhteydessä.

Verkkoa valvotaan

Vuodesta 2022 eSurveillance-webcrawler-sovellus on tukenut kansallisia markkinavalvontaviranomaisia skannamalla verkkoa päivittäin kaikilla EU/ETA:n kielillä. Järjestelmää modernisoitiin uuden tuoteturvallisuusasetuksen myötä. Sovellus tunnistaa tuotteita, jotka on ilmoitettu Safety Gate -järjestelmässä ja joita edelleen myydään tai jotka ilmestyvät uudelleen verkkokauppoihin ja markkinapaikoille. Havaitut tarjoukset ilmoitetaan automaattisesti jäsenvaltioiden valvontaviranomaisille, jotta myyjät saataisiin jäljitettyä nopeasti ja tuotteet poistettua markkinoilta. Viimeisen vuoden aikana eSurveillance-webcrawler on käsitellyt lähes 4 000 Safety Gate -hälytystä, analysoinut lähes 1,6 miljoonaa verkkosivustoa ja tunnistanut noin 5 300 verkko-kauppaa, jotka mahdollisesti tarjoavat ilmoitettuja tuotteita.

**”VIIMEISEN VUODEN AIKANA
eSURVEILLANCE-WEBCRAWLER ON
KÄSITELLYT LÄHES 4 000 SAFETY GATE
-HÄLYTYSTÄ, ANALYSOINUT LÄHES
1,6 MILJOONAA VERKKOSIVUSTOA
JA TUNNISTANUT NOIN 5 300
VERKKOKAUPPAA, JOTKA MAHDOLLISESTI
TARJOAVAT ILMOITETTUJA TUOTTEITA.”**

MAIJA KÄRKÄS

päällikkö, juristi
Enterprise Europe Network/
Helsingin seudun kauppakamari

Taattua turvallisuutta

EUROOPASSA JA MAAILMALLA KUOHUU TAVALLA, JOLLAISTA EI OLE KOETTU LÄHES SATAAN VUOTEEN. SAMALLA MONI ON ALKANUT MIETTIÄ, MITEN SUOMI TÄSTÄ MYLLERRYKSESTÄ SELVIÄÄ. PEKKA TOVERIN MUKAAN VAHVASTI LIITTOUTUNUT SUOMI ON NYT PAREMMASSA TURVASSA KUIN KERTAAKAAN ITSENÄISYYTENSÄ AIKANA.

TEKSTIT TIMO SORMUNEN KUVAT MARTIN LAHOUSSE

Jos joku olisi vuosikymmenen vaihteessa enustanut, että Euroopassa riehuu muutaman vuoden päästä hyökkäyssota, Suomi ja Ruotsi ovat Naton jäseniä, EU- ja Nato-maat tuplaavat puolustusbudjettejaan, Suomen itäraja on kiinni koko matkaltaan, Gazassa on käynnissä täystuho ja Yhdysvaltain presidentiksi palannut Donald Trump pommittaa yhdessä Israelin kanssa Irania, hän olisi todennäköisesti jäänyt ajatuksiineen varsin yksin.

Venäjän selvästi jyrkentynyt ja kylmän sodan linjoille kääntynyt ulkopoliittikka herätti toki hämmennystä jo vuonna 2020 eikä Trumpin paluutakaan pidetty täysin poissuljettuna. Silti tilanne, jossa Euroopassa käydään perinteistä maasotaa ja kriisipesäkkeitä on monella muullakin ilmansuunnalla, tuntui tuolloin lähes utopistiselta.

Myös europarlamentaarikko ja pitkän sotilasuran tehnyt Pekka Toveri (kok) tunnustaa, että globaali turvallisuustilanne on huonoin vuosikymmeniin. Globaali suurvaltakilpailu jyllää ja ”lusikat ovat nyt menossa uuteen jakoon”.

”Suurvallat ovat valmiita ottamaan omansa vaikka väkisin. Samaan aikaan kansainvälinen järjestys on rikki ja YK varsin hampaaton. Käynnissä on monia konflikteja ja uusia kytee koko ajan, kuten mm. Intian ja Pakistanin keväinen yhteenotto meille osoitti”, kenraalimajuri evp. listailee.

Suomi ei jää yksin

Euroopan ja Suomen suurin uhka on Venäjä, mutta taustalla häärii myös sen tukena pysyttelevä Kiina. Sekin käy kauppasotaa, mutta huomattavasti ovelammin kuin Donald Trumpin Yhdysvallat.

”Kiinan tavoitteena on luoda riippuvuussuhteita, joita voi tarvittaessa käyttää kiristämiseen”, Toveri muistuttaa.

Tähän riskiin on hiljalleen havahduttu myös Euroopassa muun muassa kiinalaisten vähiin äänin hankkimien kiinteistö- ja satamaomistusten myötä. Varoittavat äänenpainot ovat lisääntyneet myös meillä Suomessa etenkin datakeskushankkeiden myötä.

Pitäisikö meidän suomalaisten olla huolissaan?

Toverin mielestä liialliseen synkistelyyn ei ole aihetta. Eurooppa on herännyt ja vahvistumassa niin taloudellisenä kuin sotilaallisena toimijana. Se hyödyttää myös Suomea.

”Euroopan edellisen ison myllerryksen aikaan olimme yksin. Nyt olemme jäseninä maailman vahvimmissa sotilas- ja kauppaliitoissa. Hyvän kansallisen puolustuskyvyn, Nato-jäsenyyden ja alueellisen liittolaisyhteistyön ansiosta olemme paremmassa turvassa kuin kertaakaan itsenäisyytemme aikana. Lisäksi EU-jäse-

nyys tuo meille taloudellista turvaa mahdollisessa kauppasotatilanteessa”, Toveri toteaa.

Tummia pilviä karkotti myös kesäkuinen Nato-huippukokous, jossa päätettiin puolustusbudjettien merkittävistä korotuksista seuraavien kymmenen vuoden aikana. Samalla saatiin varmistus, että Yhdysvallat seisoo edelleen Nato-liittolaistensa takana.

”Nato on nyt liikkeellä oikeaan suuntaan ja samalla luottamus artikla viitoseen on vahvistunut”, Toveri tiivistää.

Takaisin EU-keskiöön

Suomi oli EU-jäsenyytensä alkutaipaleella aktiivinen toimija, joka hakeutui tietoisesti veturi-maiden kylkeen ja päätöksenteon keskiöön.

Hiljalleen vauhti hiipui ja EU-politiikassa tärkeät henkilökontaktit katkesivat vallanvaihdoksiin. Monien mielestä Suomi myös passivoitui ja ajautui suosiolla sivuraiteelle yhdessä moneen muun pienemmän jäsenen kanssa.

Toverin mielestä Suomi on tällä hallituskaudella palannut EU-vaikuttamisen ytimeen mo-

nen lepsun vuoden jälkeen.

”Hallituksen EU-tavoiteohjelma antaa siihen hyvän pohjan. Turvallisuus, puolustus ja varautuminen ovat nyt EU:ssa valokeilassa, joten Suomi saa osaamisensa ja tunnetun kyvykkyytensä ansiosta paljon tilaa ja vaikutusvaltaa”, Toveri kehaisee.

Myös Henna Virkkusen (kok) painava komissarisalkku ja kokoomusjohdon läheiset suhteet parlamentin suurimman ryhmän EPP:n johtoportaan tuovat vaikutusmahdollisuuksia.

”Suomen linjana on, että EU:n on oltava vahvempi geopolitiittinen toimija ja meidän on vietävä kokonaisturvallisuuteen ja huoltovarmuuteen liittyvää osaamista myös muualle Eurooppaan. Näin kestämmme paremmin niin hybridisotaa kuin muitakin uhkia ja kriisejä”, Toveri listaa.

Tavoitteisiin on kirjattu myös EU:n puolustus-teollisuuden ylösajoa, sotilaallisen suorituskyvyn ja liikkuvuuden parantamista sekä muun muassa puolustustutkimuksen kehittämistä.

”Tähän kaikkeen on suunnattava varoja sekä kehitettävä lainsäädäntöä, jotta asiat saadaan etenemään nopeammin ja helpommin. Resursseja tarvitaan etenkin EU:n itäisille alueille, josta Eurooppaa myös puolustetaan”, Toveri tähdentää.

Sotilaan ääni on nyt arvossaan

Eduskunnasta europarlamenttiin lennähtäneellä Pekka Toverilla on nyt takana vuosi töitä Brysselissä ja Strasbourgissa.

Vielä viime vuosikymmenellä armeijataustainen euroedustaja oli parlamentin käytävillä liki kummajainen. Sotilaita on edelleen niukasti, mutta heidän äänensä kuuluu nyt selvästi aiempaa paremmin. Eurooppalaisten herääminen tilanteen vakavuuteen ja tarpeisiin on Toverin mukaan käsinkosketeltavaa.

”Tilannetta kuvaa aika hyvin se, että puolustusvaliokunnassa on jäsenenä kolme evp-kenraalia. Suomalaisena sotilaana täällä on erityisen hyvä olla, sillä meillä on kova maine oman puolustuksemme hoitavina ammattisina”, hän kertoo.

Tuleva syksy kuuluukin olevan kiireinen. Komissio on laatinut strategiat puolustuksesta, resilienssistä ja sisäisestä turvallisuudesta, ja niiden toimeenpano edellyttää seurantaa ja säädösmuutoksia. Hiontatyötä riittää myös säädös- ja regulaatorintamalla, jotta puolustusteollisuuden saataisiin lisäkierroksia ilman EU-pykälien jarrutusta.

”Sotilasliikkuvuuden kehittämisestä on tulossa käsittelyyn vastaava paketti ja omat kiireensä tuo myös Ukrainan tukeminen ja Ukraina-delegaation puheenjohtajuus”, Toveri listaa.

Suomalaistuotteille on nyt kysyntää

Euroopan varustautuminen on yhdessä Nato-jäsenyyden kanssa avaamassa suomalaisyrityksille kosolti uusia vientimarkkinoita.

Pekka Toverin mukaan Suomen valttina ovat etenkin käytännönläheiset, monessa tapauksessa varusmiespalvelun aikana syntyneet ja sen pohjalta eteenpäin kehitetyt innovaatiot.

”Ne ovat usein myös verrattain halpoja ja helpokäyttöisiä, sillä ne on suunniteltu ammattilaisten sijaan Suomen kaltaisille kansanarmeijoille. Väestönsuojelupuoletta löytyy niin ikään osaamista, joka on monista maista rauhan aikana jo kadonnut”, Toveri toteaa.

Parempaankin olisi kuulemma mahdollisuksia, jos vain kansallinen vientiluvitus ja EU-byrokratia saataisiin nykyistä sujuvammaksi.

Ruotsissa kansalaisia on jo varoitettu suoranaisesta sodanuhkasta ja kannustettu mm. kotiviljelyyn. Toverin mukaan palstanpito on kaikin puolin kannatettavaa, mutta sillä ei hoideta kansallista huoltovarmuutta.

”Meillä on Euroopan paras huoltovarmuusjärjestelmä, mutta silti oma varautuminen kannattaa. Viranomaisten kuorma on aina kevyempi, kun kansalaiset, yritykset, kunnat ja kaupungit pärjäävät kriisiaikana hetken aikaa myös omin avuin.”

Kauppakamarin Veropäivä 2025

Perjantai 21.11.2025, klo 9:00 - 15:30
Villa Tallbon piharakennus
Petäjäksentie 178, Rauma

Kauppakamarin veropäivä on vuosittainen taloushallinnon ammattilaisten ja yrittäjien ajankohtaista tapahtuma, joka tarjoaa keskeiset lakimuutokset ja -uudistukset sekä muut ajankohtaiset tilinpäätös- ja veroasiat tiiviinä, käytännönläheisenä pakettina.

Hallitus teki kevään puoliväliriihessä poikkeuksellisen paljon veropäätöksiä, joista useat tulevat voimaan jo vuonna 2026. Koulutuksessa arvioidaan veromuutosten vaikutuksia yritysten, omistajien ja työntekijöiden näkökulmasta.

Kouluttajina veropäivässä ovat Revisium Oy KHT Henry Kampman, Keskuskauppakamarin veroasiantuntija Tomi Viitala sekä asianajaja ja työelämäprofessori Aalto yliopistossa, Marja Hokkanen.

Ilmoittaudu mukaan koulutuksiin:
www.raumankauppakamari.fi

Ajankohtaista ennakkoperinnästä

Perjantai 28.11.2025, klo 9:00 - 13:00
Villa Tallbon pitsihuvila
Petäjäksentie 178, Rauma

Tomi Peltomäki käy läpi ennakkoperinnänmuutoksia ja listaa tuoreimmat ohjeet ja päätökset.

Ennakkoperinnän vuoteen 2026 kuuluu totuttuun tapaan laki- ja päätösmuutoksia sekä menettelypäivityksiä. Näistä huomattavimpia on hallituksen puoliväliriihen toteuttaminen sekä budjettilakipaketti. Koulutuksessa käydään läpi kaikki ennakkoperinnässä vuodenvaihteessa huomioitavat asiat. Kouluttajana toimii Verohallinnon Oikaisulautakunnan johtava puheenjohtaja ja HM Tomi Peltomäki.

Uutta potkua puolustusvientiin

NATO-JÄSENYYDEN JA EUROOPAN VARUSTAUTUMISEN ODOTETAAN AVAAVAN SINIVALKOISELLE PUOLUSTUS- JA TURVALLISUUSTEOLLISUUDELLE UUSIA VIENTIMARKKINOITA. PUOLUSTUS- JA ILMAILUTEOLLISUUS PIA RY:N PÄÄSIHTEERI TUIJA KARANKO KUITENKIN MUISTUTTAA, ETTEIVÄT OVET AVAUDU ITSEKSEEN.

TEKSTIT TIMO SORMUNEN KUVAT MEERI UTTI

Suomen puolustustarvikevienti on ollut Ukrainan sodan myötä varsin hyvässä myötätulessa. Viime vuonna luvanvaraisten puolustustarvikkeiden viennin loppusumma kiipesi jo noin 206 miljoonaan euroon.

Myös lähivuodet näyttävät lupaavilta. Myönnettyjen vienti- ja siirtolupien arvo nousi 1,4 miljardiin euroon, mikä on kaikkien aikojen ennätys.

Puolustus- ja Ilmailuteollisuus PIA:n pääsihteerin Tuija Karangon mukaan puolustusministeriön alkukesällä julkistamat vientiluvut eivät sisällä kaksikäyttötuotteita, jotka nimensä mukaisesti soveltuvat sekä siviili- että sotilas sektorille. Niistä puuttuvat myös tuotteet, joiden vientiin ei tarvita vientilupaa.

”Ne nostavat lukuja vielä selvästi ylöspäin. Sinällään nuo kasvuluvut eivät enää yllätä. Ne kertovat, että suomalaiselle osaamiselle on markkinoilla kysyntää. Samaa viestiä tulee myös yrityksiltä”, Karanko kertoo.

PIA:n jäsenyritysten yhteenlaskettu vienti oli vuonna 2024 runsaat miljardi euroa.

Liialliseen optimismiin ei kannata kuitenkaan pääsihteerin mukaan tuultautua. Vaikka vientiluvut ovat ennätystasolla, se ei vielä tarkoita automaattista tulovirtaa.

»

KUKA: Tuija Karanko, Puolustus- ja Ilmailuteollisuus PIA ry:n pääsihteeri vuodesta 2010 lähtien.

Sitä ennen neuvonantajana ja virkamiehenä puolustusministeriössä, maa- ja metsätalousministeriössä sekä Puolustusvoimissa.

KOULUTUS: Yhteiskuntatieteiden maisteri

PERHE: Aviomies ja bostoninterrieri Pastis

HARRASTUKSET: Klassinen laulu, metsästys, puutarhatyöt

Vientiin kaivataan lisäresursseja

Puolustusministeri Antti Häkkänen (kok) totesi pari vuotta sitten Kauppakamarilehden haastattelussa, että Suomen tulisi tähdätä yhdeksi turvallisuusteollisuuden kärkimaaksi.

Perusteena oli se, että perinteisen puolustusteollisuuden lisäksi Suomesta löytyy tietotaitoa etenkin huoltovarmuuden ja väestönsuojelun puolelta. Myös Nato-jäsenyyden on vakuuteltu avaavan suomalaisyrityksille uusia ovia vientimarkkinoille.

Karangon mukaan Suomelle löytyy markkinarakoa ja Naton jäsenyys on kiistatta iso mahdollisuus. Onnistuminen tarjouskilpailuissa vaatii kuitenkin riittävän hyvät kortit, oikeaa ajoitusta sekä huolellista pohjatytöä.

Aina ei sekään riitä.

”Puolustusteollisuus on hyvin protektionistinen markkina, joten päätöksenteossa on aina mukana politiikkaa, kotiinpäin vetoa ja lehmänkauppoja”, päivätyönsä ohella myös NIAG:n (Nato Industrial Advisory Group) varapuheenjohtajana toimiva Karanko muistuttaa.

Naton kumppani- ja jäsenmaiden teollisuusjohtajista koostuva ryhmä tukee Natoa materiaalistien suorituskykyjen ja teknologioiden ennakoinnissa.

Karangon mukaan puolustusvientiin kohdistuu puoluekannasta riippumatta isoja odotuksia ja tavoitteita. Poliitikkojen puheet ja teot eivät kuitenkaan ole tässä kohtaa tasapainossa.

”Public to Government -kauppa on jotain aivan muuta kuin perinteinen b-to-b-kauppa. Puolustusministeriöön ja Puolustusvoimiin tarvittaisiin muutama lisähenkilö kolkuttelemaan ja avaamaan vientiovia sekä kehittämään puolustushallinnon ja teollisuuden yhteisprojekteja. Nyt tällaisia resursseja ei ole”, Karanko toteaa.

”Ensin on oltava nimet papereissa ja se on puolustusteollisuusbisneksessä usein monen mutkan takana”, Karanko muistuttaa.

Uusilla tulokkailla on opeteltavaa

Petrattavaa on myös vientihaaveita omaavilla yrityksillä. Potentiaalisen asiakkaan ensimmäisestä yhteydenotosta on usein pitkä matka tarjousvaiheeseen – ja vielä pidempi varsinaisten kauppajen syntymiseen. Siksi asiakkaisiin, heidän tarpeisiinsa ja julkisiin kilpailutuksiin on perehdyttävä pintaa syvemmmältä.

”Mitä sensitiivisempi tuote, sitä tiukemmat ovat vaatimukset. Lisäksi asiakkaat haluavat yksittäisten ratkaisujen sijaan kokonaisia järjestelmiä”, Karanko opastaa.

Perinteisten ammusten, aseiden ja ajoneuvojen lisäksi markkinarakoa on digitalisaatiossa. Vahvoja tuotesegmenttejä ovat avaruus-, tiedustelu- ja valvontateknologia sekä erilaiset johtamisjärjestelmät.

”Tärkeä voimavara ovat myös start up-yritykset, joiden bisnesideat voivat syntyä esimerkiksi varusmiespalveluksen aikana. Ammattisotilaat ovat harvoin insinöörejä ja tuotekehittäjiä, mutta heitä löytyy varusmiesten riveistä”, Karanko huomauttaa.

Pitkäjänteisyyttä vientipolitiikkaan

Kotimaisen puolustusteollisuuden tilauskirjat ovat tällä hetkellä hyvällä tasolla ja yleiset asenteet toimialaa kohtaan ovat muuttuneet selvästi aiempaa suotuisammiksi. Myös sijoittajat ovat alkaneet pitää puolustusteollisuutta tuottoisana ja jopa vastuullisena kohteena.

Alan edunvalvontaorganisaatiota pitkään luotsannut Karanko tunnustaa itsekkin hämmästyneensä, kuinka nopeasti takavuosien miekat auroiksi -ajattelusta on hypätty lähes toiseen ääripäähän.

”Toisaalta on aika surullista, että kansalaisten ja poliittisten päättäjien turvallisuusherätykseen tarvittiin sota Ukrainassa”, Karanko sanoo.

Karangon toiveena onkin, että yleisen asennemuutoksen myötä päästäisiin eroon myös hallituspohjan mukaan muuttuvasta vientipolitiikasta. Tempoilun sijaan puolustusvientiin tarvitaan selkeää strategiaa ja yli hallituskausien ulottuvia linjauksia.

”Tässä olemme antaneet monille kilpailijamaille aivan liian etumatkaa”, Karanko harmittelee.

Pitkäjänteinen politiikka toisi varmuutta myös huolto- ja ylläpitopalveluiden vientiin, sillä puolustusteollisuudessa tuotteiden elinkaaret ovat jopa 50–60 vuotta.

”Näin vältetään tilanne, jossa täältä myytiin tuotteisiin ei voida vientirajoitusten vuoksi toimittaa varaosia tai huoltopalveluja”, Karanko toteaa.

Veri veti virkamieheksi

Tuija Karanko on tehnyt pitkän työuran puolustusasioiden parissa, sillä ennen nykyistä PIA-pestiään hän työskenteli vuosia muun muassa puolustusvoimien ja puolustusministeriön virkamiehenä.

Mikä sitten sai valtiotieteitä ja sosiologiaa opiskelleen maisterin suuntaamaan puolustushallintoon ja sittemmin koko toimialan edunvalvojaksi?

”Elämä vie. Tähtäsin jo lukioikäisenä virkamiesuralle, sillä halusin edistää yhteistä hyvää. Samalla ajattelin pelastavani myös Suomen ja koko maailman”, cheerleadingin suomalaisspioreereihin kuuluva Karanko naurahtaa.

Vuodet puolustushallinnossa tekivät tutuiksi alan toimintatavat ja keskeiset toimijat. Kun Karangon edeltäjä Puolustus- ja Ilmailuteollisuus PIA ry:ssä eläköityi, vaihtui työpaikka Eteläranta 10:een. Vuosien saatossa pääsihteerille ovat tulleet tutuiksi niin pienet asepatat kuin ylelliset valtiotalit.

”Isommat sopimukset tehdään usein ylimmällä valtiotasolla, joten matkan varrella on päässyt kättelemään pääministereitä, presidenttejä ja kuninkaallisia. Tuore tähtihetki oli jäsenyrittäjä Bevenicin tehdaslaajennuksen vihkiminen Kuopiossa.”

Tapahtuma- ja koulutuskuulumisia

26.6.2025 Satakunnan ja Rauman kauppakamarien yhteinen SuomiAreena-aamukahvi keräsi salin täydeltä väkeä kuuntelemaan **Charly Salenius-Pasternakin** puheenvuoroa tulevaisuuden globaaleista haasteista.

Valiokuntien syyskauden työskentely on käynnistynyt. Kokouksien teemoissa on liikuttu muun muassa digitiekartan luomisen, sähkömarkkinan ajankohtaiskatsauksen, yritystukien ja palkkausudistuksen teemojen parissa.

Seaside Campus järjesti syyskuussa Satakunnan opoille tutustumismatkan Rauman meriklusteriin.

Lyhyesti lukuina

205,6 milj.€

Suomesta vietiin 205,6 milj. € arvosta puolustustarvikkeita 52 maahan vuonna 2024.

95 %

Puolustustarvikkeiden vienneistä arvossa mitattuna lähes 95 % olivat Euroopan alueelle. Eniten puolustustarvikkeita vietiin Ruotsiin (25 %) ja Latviaan (20 %).

40 %

Arvossa mitattuna reilu 40 % vienneistä olivat maakulkuneuvoja ja niiden komponentteja. Toiseksi eniten vietiin pienaseita (13 %) ja kolmanneksi eniten räjähteitä ja panoksia (11 %).

Lähde: Puolustusministeriö

Otamme varojesi hoidon henkilökohtaisesti

op.fi/lansi-suomi/varainhoito

Varallisuus on elämäsi henkilökohtaisimpia asioita. Siksi se on sitä myös meille.

OP Privaten varainhoitajina palvelemme sinua Länsi-Suomessa, koko Satakunnan talousalueella. Meille on tärkeää ymmärtää yksilöllinen tilanteesi, jotta voimme rakentaa juuri sinulle sopivat ratkaisut varallisuutesi hoitoon.

OP Länsi-Suomi

Varainhoidon tarjoaa OP Länsi-Suomi Private tai OP Varainhoito Oy.

Kauppakamarin tarjoamia syksyn 2025 ajankohtaiskoulutuksia

HHJ-kokonaisuuks

23.09.–30.10.2025 Hyväksytty hallituksen jäsen HHJ-kurssi [LÄHI](#)

01.10.–02.10.2025 HHJ-puheenjohtajakoulutus [LÄHI](#)

Johtaminen & esihenkilötyö

10.10.2025 Neuromoninaisuus työyhteisössä

23.10.2025 Asiantuntijasta esihenkilöksi

30.10.2025 Henkilöstötyön vuosikello HR-ammattilaisille

31.10.2025 DEI työelämässä ja Inklusiivinen johtaminen

11.11.2025 Konfliktien hallinta työpaikalla

18.11.–19.11.2025 Hyväksytty Advisory Board (HAB)

Lisätietoa koulutuksista löydät Rauman kauppakamarin kotisivuilta www.raumankauppakamari.fi Tervetuloa koulutuksiimme.

Taloushallinto & verotus

08.10.2025 Henkilökunta- ja luontoisedut verotuksen näkökulmasta

06.11.2025 Säilytys, arkistointi ja tekoäly

21.11.2025 Veropäivä [LÄHI](#)

28.11.2025 Ajankohtaista ennakoperinnästä 2026 [LÄHI](#)

08.12.2025 Talouslukujen kerääminen, analysointi ja esittäminen tekoälyn avulla

IT & digi

07.10.2025 Sujuvampaa Excelin käyttöä

20.10.2025 Tietosuojavastaavan peruskoulutus

21.10.2025 Excel tehokäyttöön

30.10.2025 Miten AI mullistaa myyntiprosessit?

04.11.2025 Power BI – raportoinnin perusteet

08.11.2025 Controllerin Excel-raportointi

Työsuhte, palkka & HR

13.11.2025 Analytiikka ja tiedolla johtava HR

Vienti & kansainvälistyminen

29.10.2025 Varma tulliselvitys ammattitaidolla

Myynti, markkinointi & viestintä

05.11.2025 Näin aloitat digimarkkinoinnin Yhdysvaltoihin

Jos ei ole mainintaa LÄHI (koulutus), niin koulutus pidetään verkkototeutuksena.

KIRJAVINKKI

Voittava joukkue Hornet-lentäjän opit tiimityöhön

Heikki Mansikka, (WSOY 2025), 302 sivua

Heikki Mansikan teos johdattaa lukijan oivaltamaan, millaisista aineksista voittavan tiimin tekeminen muodostuu jatkuvasti muuttuvassa maailmassa.

Mansikka havainnollistaa esimerkkien kautta, miten yksinkertaisista asioista toimiva tiimityö lopulta muodostuu, mutta kuinka helposti ne saattavat jäädä huomioimatta.

Ihmisten erilaisuus ja erilaiset motiivit voivat asettaa haasteita. Mansikka tuo kirjassaan tiimityöoppia hävittäjälentämisen maailmasta, mutta samalla hän kuljettaa rinnalla ajatuksia myös muilta elämän-alueilta kuten yritys-elämästä ja urheilun parista. Tärkeä on myös ajatus siitä, että voittava tiimi voi tarkoittaa hyvinkin erilaisten asioiden saavuttamista erilaisissa konteksteissa.

Mansikan opit voittavasta tiimistä rakentuvat helposti poimittavan punaisen langan ympärille. Voittava tiimi voi olla esimerkiksi yrityksen yksikkö tai urheilujoukkue, joka on onnistunut saavuttamaan ennalta määritetyn tavoitteen, koska tietyt perusasiat ovat olleet kunnossa. Oleellista on, että tiimi muodostuu oikeanlaisista ja oikealla tavalla roolitetuista ihmisistä, jotka ovat selvillä tavoitteesta ja ponnistavat sitä kohti mahdollisimman samanlaisesta tilannekuvasta. Voittavassa tiimissä vallitsee luottamuksen ilmapiiri ja halu auttaa tiimikaveria yhteisen edun nimissä. Johtajalta vaaditaan esimerkiksi johtamista ja ymmärrystä tukea alaisiaan.

TEKSTI JARKKO HUHTALA

INFO

18.11.2025. klo 14-15

Verkossa

Hyväksytty hallituksen jäsen (HHJ)- hallituskoulutus innostaa aloittamaan ja kehittämään hallitustyöskentelyä, tukien pk-yritysten kasvua ja kilpailukykyä. HHJ-koulutukset soveltuvat jo hallitustyötä tekeville tai hallituksen jäseniksi vasta aikoville.

tervetulua syksyn maksuttomiin HHJ info-tilaisuuksiin kuulemaan mistä HHJ:ssä on kyse!

[HHJ.fi](https://hhj.fi) >> tapahtumat

"Tutkinto syventää hallitusosaamista sekä jäsentää ja konkretisoi HHJ-kurssilta ja kirjallisuudesta opittua. Ammattimainen ja antoisa kokemus!"

"Hienot ja innostavat puhujat, jotka todella herättivät miettimään asioita uudelta kulmalta."

HHJ-KURSSI

TUTKINTO

PJ-KURSSI

HHJ PRO

"Parasta Prossa oli keskustelun myötä havaita uusia ajatuksia hallitustyöhön. Tsemppaava työryhmä, joka kyseenalaisti ja havainnoi hallitus-työskentelytapoja."

"Kaduttaa ainoastaan se, ettei ole tullut aikaisemmin lähdettyä HHJ-kurssille"

hhj.fi

KURSSI

Tulossa taas alkuvuonna!

HHJ-kurssi soveltuu hallitustyöskentelyn aktivoimiseen ja kehittämiseen. Se sopii sekä hallitustyötä jo tekeville henkilöille tai sitä harkitseville ja auttaa myös yrittäjiä ja yritysjohtajia hyödyntämään hallitustyöskentelyä entistä paremmin. HHJ-kurssin käyneille on tarjolla mahdollisuus suorittaa [HHJ-tutkinto](#).

Rauman ja Satakunnan kauppakamarin yhteisellä HHJ-kurssilla käsitellään hallituksen kokoonpano, rooli, vastuut, riskienhallinta ja työmuodot (raportointi, strategiatyö, palkitsemisjärjestelmät jne.) erityisesti pk-yrityksen näkökulmasta ja vahvasti käytäntöön soveltaen yritysmerkkien kautta.

Kurssi käydään viidessä jaksossa:

1. Kasvaminen hallitustyöhön | osakeyhtiön hallituksen toiminta ja vastuut
2. Toimivan hallituksen kokoonpano, yhteistyö ja työtavat
3. Hallituksen rooli strategiatyössä
Ryhmätyö: Tavoitteena tutustua työryhmänä kohdeyrityksen omistajuuteen, hallinnointiin ja toimintaan sekä pohtia yrityksen tulevaisuuden strategioita ja hallitustyöskentelyn tuottamaa lisäarvoa
4. Yrityksen suorituskyvyn ja tuloksellisuuden johtaminen hallituksessa

PUHEENJOHTAJA

Tulossa myöhemmin ilmoitettavana ajankohtana

HHJ Puheenjohtaja-kurssilla luodaan pohja hallituksen puheenjohtajan käytännön työlle. Kurssilla pureudutaan:

- Hallituksen ydintehtäviin ja tehokkuuteen
- Yrityksen strategiaan sekä päätöksenteko- ja johtamisjärjestelmään
- Kokouksen johtamiseen ja työjärjestykseen
- Liiketoiminnan kehittämiseen ja toimitusjohtajan katsaukseen
- Hallituksen ja puheenjohtajan vuorovaikutussuhteisiin
- Hallituksen puheenjohtajan tehtäviin ja vastuisiin

Koulutus sopii sekä hallitusten puheenjohtajille että puheenjohtajaksi aikoville. Koulutukseen osallistujilta edellytetään HHJ-kurssin käymistä tai vastaavien tietojen hallitsemista.

Mikäli kiinnostuit HHJ-kursseista, olethan yhteydessä koulutuspäällikköömme Päivi Junnilaan.
puh. 044 765 4533
paivi.junnila@rauma.chamber.fi